

İŞLETMELERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞA AÇILMALARINA MALİ DESTEK PROGRAMI SIKÇA SORULAN SORULAR LİSTESİ

Soru 1: Toplam proje bütçesinin sınırları nedir, asgari ve azami ne kadar olabilir?

Cevap 1: Başvuru Rehberinin 1.3. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak kısmında asgari ve azami destek miktarı belirtilmektedir. “Hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin % 25’inden az ve % 50’sinden fazla olamaz” kuralı uyarınca asgari proje bütçesi 40.000 TL, azami proje bütçesi ise 1.600.000 TL olabilir.

Soru 2: İnşaat işlerinde bir kısıtlama var mı?

Cevap 2: Başvuru Rehberinin 2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanaabilecek maliyetler kısmında a.Uygun doğrudan maliyetler başlığı altında belirtildiği üzere “Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 30’unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri” uygun maliyet olarak kabul edilmektedir.

Soru 3: Proforma faturalardaki para birimi TL olmak zorunda mıdır?

Cevap 3: Proforma faturalarda para birimi TL veya yabancı para birimi olabilir. Milli para birimi dışındaki yabancı para cinsinden alınmış olan proforma faturaların bütçe hesaplamalarında kullanılması durumunda, proforma faturalardaki miktarlar belgenin düzenlenme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınmak suretiyle milli para birimine dönüştürülmeli ve dönüşüm sonucu hesaplanan tutarların bütçe hesaplamalarında esas alınması gerekmektedir.

Soru 4: SGK ve Vergi borcu yoktur belgesi 30.12.2009 – 29.03.2010 tarihleri arasında her hangi bir tarihli olur mu ya da böyle bir tarih aralığı var mı?

Cevap 4: Başvuru Rehberinin 2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler kısmında Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler başlığı altındaki 5. maddede belirtildiği üzere, “Başvuru Sahibinin sosyal güvenlik katkıları ya da vergi ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirildiğine dair belge” istenmektedir. Burada kastedilen, projenin teslim edileceği başvuru tarihi itibarıyla temin edilecek güncel belgelerdir.

Soru 5: Esnaf Sicil kaydı olan bir işletme, üretimini/faaliyet alan ve konusunu, ilgili oda sicil ve kaydına işletmeden başvuru yapabilir mi?

Cevap 5: Başvuru Rehberinin “2.1.1. Başvuru Sahibinin Uygunluğu bölümünde Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması” uygunluk kriterleri arasında sıralanmıştır. Yine Başvuru Rehberinin 2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler bölümünde “Başvuru Sahibinin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesi veya Esnaf Sanatkarlar Sicil Gazetesi” başvuru sırasında istenen belgeler arasında sıralanmıştır. Başvuru sahibinin proje konusu faaliyetlerinin Ticaret Sicili Gazetesi veya Esnaf Sanatkarlar Sicil Gazetelerinde yer alan faaliyet alanları ile örtüşmesi gerekmektedir.

Soru 6: Ana sözleşmede yazmayan bir faaliyet konusu daha sonradan dahil edilip proje hazırlanabilir mi?

Cevap 6: Başvuru tarihi itibarı ile başvuru sahibinin Ticaret Sicili Gazetesi veya Esnaf Sanatkarlar Sicil Gazetesinde yaptıkları faaliyet konusu ile ilgili değişiklik sicil gazetelerine işlenmiş olması koşulu ile kabul edilebilecektir.

Soru 7: Proje KDV dahil hazırlanacak ise eğer, KDV'nin yarısı hibe edilecek anlamına mı geliyor ?

Cevap 7: Projeler kapsamında gerçekleştirilecek mal alım, inşaat ve hizmet alımlarında ortaya çıkacak olan vergi ve harç ödemeleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Fakat “Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler” uygun maliyet değildir.

Soru 8: Turizm işletmeleri, oteller, lokantalar hizmet kalitelerini artırmak için başvuru yapabilirler mi?

Cevap 8: Başvuru Rehberinin “2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler başvurabilir?” bölümünde yer alan şartları sağlayan tüm KOBİ'ler proje başvurusunda bulunabilecektir. 18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikle kapsamında KOBİ; 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı ya da mali bilançosu 25 milyon Türk Lirasını aşmayan gerçek ya da tüzel kişiler olarak tanımlanmaktadır. Sonuç olarak turizm işletmeleri, oteller ve lokantalar da diğer uygunluk kriterlerini sağlamaları koşulu ile proje başvurusunda bulunabileceklerdir.

Soru 9: Projeler değerlendirilirken, yatırımların Organize Sanayi Bölgeleri, Sanayi Sitesi, mücavir alan, köy yeri ve sair konumlarına göre avantajlı olacağı bir durum var mıdır ?

Cevap 9: Başvuru Rehberinin **1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri** kısmında öncelikli konular ve sektörler açıklanmaktadır. Buna göre TR 83 Bölgesinde bulunan Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde doluluk oranlarını arttırmak ve potansiyellerin daha etkin kullanımını sağlamak amacı ile Program kapsamında gerçekleştirilecek yeni yatırım projelerinin desteklenmesine ayrıca öncelik verilecektir.

Soru 10: Destekleyici belgelerde tarih aralığı var mı?

Cevap 10: Başvuru Rehberinin **2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler** kısmında **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler** kısmında gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Soru 11: Bilanço ve kar-zarar tablosu mali müşavir tarafından onaylanırsa yeterli olur mu?

Cevap 11: Başvuru rehberinin **2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler** bölümünde **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler** kısmında belirtildiği üzere, bilanço ve kar zarar tablosu vergi dairesince onaylı olmak zorundadır.

Soru 12: Başvuru sahibinin SGK'dan alınan çalışan sayısını gösteren belge internet çıktısı olarak sunulsa kabul edilir mi?

Cevap 12: Sosyal Güvenlik Kurumu internet sitesinden başvuru sahibi işletmenin yetkili kişisi tarafından alınacak güncel ve barkotlu (www.sgk.gov.tr adresinden temin edilecek internet çıktısı) çalışan personel sayısını gösteren belge kabul edilecektir. Belgenin geçerli olabilmesi için barkotlu çıktı olması şarttır.

Soru 13: Başvuru Rehberinin **2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler** kısmında **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler** başlığı altındaki 5. Maddede SGK ya da vergi yükümlülüğüne ilişkin belge konusunu açıklayabilir misiniz?

Cevap 13: Başvuru sahibi ve proje ortaklarının yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere meri mevzuat hükümleri uyarınca, proje başvuru tarihi itibarıyla vadesi dolmuş veya ödenmemiş sosyal sigorta primi borcu veya vergi borcu olanlar desteklerden yararlanamaz.

Soru 14: İnşaat ruhsatı yerine üretim için yasaların zorunlu kıldığı belgeleri getirebilir miyiz?

Cevap 14: Program kapsamında hazırlanacak olan tüm projelerin her koşulda meri mevzuata uygun olması gerekmektedir. Bu açıdan inşaat ruhsatı gerektiren küçük ölçekli yapım işlerinin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için ilgili kurumlardan alınmış inşaat ruhsatı ya da son başvuru tarihine kadar alınmadığı durumlarda inşaat ruhsatı ve izin işlemlerinin devam ettiğini ve eksikliklerin tamamlanması halinde ruhsat almaya herhangi bir mani bulunmadığına dair ilgili kurumdan alınan resmi yazının başvuru esnasında sunulması gerekmektedir.

Soru 15: Başvuru Rehberinin **2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler** kısmında **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler** başlığı altındaki 8. maddede belirtilen ortak ifadesini açabilir misiniz?

Cevap 15: Ortak; proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, başvuru rehberinde gösterilen ortaklık beyannamesini imzalayan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişidir. Başvuru Sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru sahibinin başka bir işletme ile ortak proje başvuru yapması halinde her iki işletmenin yetkili kişi veya kurullarından alınacak projeye ortak olunmasına ilişkin alınan kararı gösterir belgelerin başvuru ile birlikte sunulması gerekmektedir.

Soru 16: KDV muafiyeti var mı, bu konuya açıklık getirebilir misiniz?

Cevap 16: Hayır, herhangi bir vergi muafiyeti söz konusu değildir, ancak vergi ve harç ödemeleri program kapsamında uygun maliyet olarak kabul edilmektedir.

Soru 17: Proje teklif çağrısında yer alan öncelikli sektörler ve işletmeler dışında faaliyet gösteren KOBİ'lerin bu çağrıya göre Ajansınıza proje teklif etmeleri mümkün müdür? Örnek olarak un, yem, meyve suyu işletmeleri gibi tarıma dayalı sanayi işletmeleri de teknoloji, pazarlama ve inovasyon konularında proje teklifi sunabilirler mi?

Cevap 17: Başvuru Rehberinin **1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri** kısmında belirtilen öncelikli sektörler sınırlayıcı olmayıp, Başvuru Rehberinin **2.1. Uygunluk Kriterleri Bölümünde** belirtilen uygunluk kriterlerini sağlayan işletmeler tarafından sunulan projeler program kapsamında desteklenebilecektir.

Soru 18: Gerekli evraklar kısmında 10.000 TL'yi geçen her makine için 2 adet proforma fatura istenmektedir. Makine listesinde birden fazla kalem olacağı düşünüldüğünde, her bir makine için ayrı proforma fatura mı gerekmektedir? Veya 10.000 TL'yi geçen 5 kalem makine listesi için alınacak 2 adet toplu proforma fatura yeterli midir?

Cevap 18: Başvuru Rehberinin **2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler** kısmında **Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler** başlığı altındaki 9. Maddede belirtildiği üzere, Proje kapsamında 10.000 TL'yi geçen her bir makine-ekipman satın alımı için en az 2 proforma fatura istenecektir. Buradaki kasıt 2 farklı firmadan alınmış proforma faturadır. Birden çok makine-ekipman alımını içeren projeler için ayrı kalemlerde belirtilmek şartı ile 2 farklı firmadan alınmış birer adet proforma fatura kabul edilebilecektir.

Soru 19: Belediyeler proje sunabilir mi?

Cevap 19: İşletmelerin Rekabet Gücünün Artırılması ve Dışa Açılmalarına Mali Destek Programı kapsamında KOBİ tanımına giren gerçek ya da tüzel kişilerin proje başvuruları değerlendirilebilecektir. Yerel yönetimlerin bu teklif çağrısı kapsamında uygun başvuru sahibi değildir.

Soru 20: Samsun'da sanayicilik yapmaktayım. Samsun'un Kavak İlçesi'nde satın alacağım arazide, yumurta tavukçuluğu yapmak istiyorum. Bu kapsamda; OKA bana arazi alımında destek sağlayabilir mi? Kümeslerin içerisine kuracağım kafes sisteminde finansal destek sağlayabilir mi? Tavukların yem ihtiyacını karşılayacağım yem fabrika ünitesi inşaatında destek olabilir mi? Tavukların gübrelerini işleme tesisi, kuluçkahane bina ve ekipmanı vs ek yatırımlar konusunda destek verebilir mi? Ya da bu projenin tümüne genel olarak bir destek alabilir miyim?

Cevap 20: İşletmelerin Rekabet Gücünün Artırılması ve Dışa Açılmalarına Mali Destek Programı Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinde uygulanmaktadır. Program kapsamında arazi veya bina alımları ile birincil tarım faaliyetleri uygun olmayan maliyetler arasında yer almaktadır. Buna göre arazi alımı, yumurta tavukçuluğu için gerekli olan kümes, kuluçkahane vb. gerekli bina, tesis ve müştemilatı alımı uygun maliyet değildir.

Soru 21: Program kapsamında kabul edilen ve uygulanan bir proje ile gerçekleştirilen yatırımın bölge dışındaki yatırım teşviki kapsamında olan bir ile taşınması ve burada üretimin devamı söz konusu olabilir mi? Bunun için bir süre var mıdır?

Cevap 21: Program kapsamında uygulanacak olan projelerin Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 bölgesinde (Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat) gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Program kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapıyı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir. Ancak yararlanıcı, sözleşme kapsamında sağlamış olduğu tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemeleri, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren 3 yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz, Programın uygulandığı TR 83 Bölgesi İlleri dışına çıkaramaz. Bu durum program kapsamında yararlanıcılarla yapılacak olan sözleşmelerde de yer almaktadır.

Soru 22: Özürlü-hasta ve yaşlı bakım merkezi olarak faaliyet gösteriyoruz. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bakımını üstlendiğimiz özürlü-hasta ve yaşlılarımız var. Talebin yoğun olması nedeni ile kapasite artırımı ve hizmet kalitesinin artırabilmesi için ilave yatırımlara ihtiyacımız var. Bu alanda hibe desteği verilebiliyor mu?

Cevap 22: Programın öncelik ve amaçları ile uyum gösteren ve **Başvuru Rehberinin 2.1. Uygunluk Kriterlerini** sağlayan tüm projeler uygun projeler olarak değerlendirilecektir.

Soru 23: Firmamız yatırım teşvik belgesi almak için gerekli başvurularını yapmış ve işlemler devam etmektedir. Son başvuru tarihine kadar yetişmemesi halinde sözleşme aşamasında getirmek şartı ile proje bütçemizi KDV hariç hazırlayabilir miyiz?

Cevap 23: Projeler kapsamında vergi ve harç ödemeleri uygun maliyet olarak kabul edilmektedir. Bu yüzden bütçenin, meri mevzuat gereği Başvuru Sahibi tarafından ödeneceği belli olan vergi (KDV dahil) ve harç ödeme yükümlülüklerini göz önünde bulunduracak şekilde hazırlanması esastır. Ancak, başvuru tarihi itibari ile proje konusu yatırım kalemleri ve proje süresini kapsayan yatırım teşvik belgesine sahip başvuru sahipleri, ilgili teşvik

belgesini başvuru evrakları ile birlikte Ajansa vermesi şartı ile bütçelerini KDV hariç olarak hazırlayabileceklerdir ve bu tutar azami proje bütçesi olan 1.600.000 TL' yi aşmayacaktır. Başvuru tarihi itibari ile teşvik belgesini ve vergi muafiyetine ilişkin belgesini Ajansa ibraz edemeyen başvuru sahiplerinin proje bütçelerini vergi ve harçlar dahil (KDV dahil) hazırlamaları gerekmektedir.

Soru 24: TR 83 bölgesi dışında kurulu bir firmamız var. Teklif çağrısı kapsamında bölgede yatırım yapmayı düşünüyoruz. Bu açıdan bölge illerinden herhangi bir tanesinde şube açsak proje başvurusu yapabilir miyiz?

Cevap 24: İşletmelerin Rekabet Gücünün Artırılması ve Dışa Açılmalarına Mali Destek Programı kapsamında, başvuru sahiplerinin uygunluk kriterleri arasında "Teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olmak" ve "Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 bölgesinde (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgelerde bulunması" yer almaktadır. Başvuru sahibi, bunlardan teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulma şartı ile birlikte başvuru sahiplerine ilişkin diğer kriterleri de taşıyorsa ve ayrıca Ajansa başvurunun yapıldığı tarih itibari ile "Bölgede yasal olarak kayıtlı olmak" şartını yerine getirdiğini de kanıtlamış ise uygun başvuru sahipleri arasındadır.

Soru 25: Program kapsamında desteklenecek olan projelerde işletmelerin rutin işlerinde çalışan personele ait maaş, vergi vb. giderleri proje bütçesinden karşılanabilir mi?

Cevap 25: Program kapsamında uygulanacak olan projelerin yürütülmesi amacıyla işletmelerde görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetler (Piyasa koşullarında oluşmuş ücretlerden ve yararlanıcının ve ortaklarının normalde verdiği miktarlardan yüksek olmamalıdır) uygun maliyettir. Projelerin yürütülmesi ile ilgili olmayan ve işletme bünyesinde çalışan diğer personellere ait ödemeler uygun maliyetler arasında yer almamaktadır.

Soru 26: İşletmemizin KDV muafiyet belgesi mevcuttur. Proje kapsamında yapılacak satın almalarda, bütçeye KDV dahil edilmeli midir?

Cevap 26: Hayır, KDV muafiyet belgesi olan işletmelerin proje kapsamında yapacağı ve uygun maliyetlerden kabul edilen satın almalarda, bütçe hazırlanırken söz konusu KDV muafiyetini dikkate alarak KDV hariç tutar yazılmalıdır.

Soru 27: Program rehberinde "Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri" nin destekleneceği belirtilmiştir. Yapacağımız yatırımdaki inşaat bütçesi OKA'dan talep ettiğimiz mali desteğin %30' undan fazla tutmaktadır. Bu inşaat bütçesindeki fazlalığı projeye aynı katkı olarak yansıtabilir miyiz?

Cevap 27: Başvuru Rehberinin 1.3. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak kısmında "Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez" şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca yine Başvuru Rehberinin "2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten karşılanabilecek maliyetler - a.Uygun Doğrudan Maliyetler" kısmında belirtildiği üzere, "Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 30'unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri" uygun doğrudan maliyet olarak kabul edilmektedir" denmektedir. Dolayısı ile Ajans tarafından sağlanan mali desteğin % 30' unu aşan inşaat işleri bütçesinin aynı katkı olarak belirtilmesi mümkün değildir.

Soru 28: Proje uygulamak için danışmanlık hizmeti almayı planlıyoruz. Bunu proje bütçesine koyabilir miyiz? Eğer koyabilirsek bütçede % sınırlaması var mıdır?

Cevap 28: Başvuru Rehberinin 2.1.1. **Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?** kısmında belirtildiği üzere, “Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi” gerekmektedir. Dolayısı ile proje uygulanması için danışmanlık hizmeti alımı uygun maliyet değildir. Ayrıca proje hazırlığı aşamasında gerçekleşen danışmanlık masrafları proje bütçesine dahil edilemez.

Soru 29: Proje ile imalathanemize makine ekipman ve iş makinesi (kepçe, forklift, çekici v.s.) almayı planlıyoruz. İş makinesi uygun maliyet midir?

Cevap 29: Başvuru Rehberinin 2.1.4. **Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler** kısmında belirtildiği üzere “Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni makine/ekipman ve hizmet (nakliye, kira vb.) satın alma maliyetleri uygun doğrudan maliyetlerdir.

Soru 30: Kiralık işyerimde makine ekipman - alımı ile küçük ölçekli inşaat işleri yapmak istiyorum. Yapabilir miyim, ek destekleyici belge sunmam gerekir mi?

Cevap 30: Başvuru Rehberinin **Satın Alma İşlemleri** kısmında belirtildiği üzere “Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti yararlanıcıya aittir. Ancak yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz. Bu kurala uyulmaması halinde mevzuat ve sözleşme kuralları uyarınca hukuki yollara başvurulur.” denmektedir.

Soru 31: 2009 yılına ait kar-zarar tablosu ve bilançosu / işletme hesap özeti belgesinin son başvuru tarihine (29-03-2010) kadar ilgili vergi dairesinden onaylı olarak temin edilememesi durumunda, başvuru sahibinin muhasebecisi tarafından onaylanmış, kesin olmayan mizan belgesinin sunulması yeterli midir?

Cevap 31: Sadece 2009 yılına ait olan kar-zarar tablosu ve bilançosu / işletme hesap özeti belgesinin son başvuru tarihine (29-03-2010) kadar ilgili vergi dairesinden onaylı olarak temin edilememesi durumunda, başvuru sahibinin muhasebecisi tarafından onaylanmış, kesin olmayan mizan belgesinin sunulması yeterlidir, ancak ilgili vergi dairesinden onaylı olarak temin edilecek belgenin mümkün olan en kısa sürede Ajansa ibraz edilmesi esastır. Ayrıca mevcut olan işletmeler tarafından 2008 yılına ait kesinleşmiş kar-zarar tablosu ve bilançosu / işletme hesap özeti belgelerinin başvuru sırasında sunulması şarttır.

Soru 32: Kooperatifler başvuru yapabilir mi?

Cevap 32: Başvuru Rehberinin 2.1. **Uygunluk Kriterleri ve 2.1.1. Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: Kimler başvurabilir?** kısmında belirtilen şartları sağlayan ve başvuru sırasında gerekli destekleyici belgeleri sunabilen kooperatifler başvuru yapabilirler.

Soru 33: Seracılık, örtü altı tarım faaliyeti uygun proje konusu mudur?

Cevap 33: Başvuru Rehberinin “2.1.3. **Uygun Projeler: Destek başvurusu yapılabilecek projeler**” kısmında belirtildiği üzere, birincil tarım faaliyetleri uygun proje konusu olarak değerlendirilmemektedir.

Soru 34: Turizm amaçlı restorasyon projeleri için de, inşaat maliyetlerinde kısıtlama var mıdır?

Cevap 34: Başvuru Rehberinin “2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten karşılanabilecek maliyetler - a.Uygun Doğrudan Maliyetler” kısmında belirtildiği üzere, “Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olması ve Ajans tarafından sağlanan mali desteğin yüzde 30’unu geçmemek koşuluyla küçük ölçekli yapım işleri uygun doğrudan maliyet olarak kabul edilmektedir” denmektedir. Restorasyon projeleri kapsamında gerçekleştirilecek inşaat maliyetleri için de aynı kural geçerlidir.

Soru 35: KOBİ tanımı net olarak anlaşılmamıştır, sadece mal üreten işletmeler mi proje sunabilir?

Cevap 35: Başvuru Rehberinin “2.1.1. Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: Kimler başvurabilir?” kısmında belirtildiği üzere, 18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik kapsamında KOBİ olarak faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişi olması, (250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı ya da mali bilançosu 25 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler), Sermayesinin veya oy haklarının %25’den fazlasının KOBİ kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması şartını sağlayan işletmeler, başvuruda bulunabilirler.

Soru 36: 5 yıldır şahıs firması olarak faaliyetlerini sürdüren bir işletme, limited şirket olmak üzeredir. Statü değişikliği sebebi ile 2010 Ocak ayında limited şirket olması, proje başvurusunu engeller mi?

Cevap 36: Başvuru Rehberinin “2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?” kısmında belirtildiği üzere, potansiyel başvuru sahiplerinin “Teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olması” zorunluluktur. Bu kapsamda şahıs firması, adi ortaklık şeklindeki işletmelerin, Türk Ticaret Kanununa tabi olan bir işletmeye (limited şirket vb.) dönüştürülmesi durumunda yeni bir tüzel kişilik ortaya çıkacağından, tüzel kişiliğin ortaya çıktığı tarih esas alınacaktır. Dolayısı ile teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce gerçekleştirilmiş olma şartı esastır.

Soru 37: Sipariş usulü ile makine alımı yapmak istiyorum. Ancak ülkemizde bu makineyi yapan tek firma var. Dolayısı ile bir tane proforma fatura eklemek durumundayım. 2. Proforma faturayı eklememiş olmam başvurumun reddine neden olur mu?

Cevap 37: Başvuru Rehberinin “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” kısmında belirtildiği üzere, “Proje kapsamında 10.000 TL’yi geçen her bir makine-ekipman satın alımı için en az 2 proforma fatura” gerekmektedir.

Soru 38: Şahıs işletmem var. 01.02.2009 tarihinde kuruldu. O dönemde gerek olmadığı için ticaret esnaf siciline kayıt yaptırmadım. Şimdi kaydettirsem olur mu?

Cevap 38: Başvuru Rehberinin “2.1.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu: Kimler başvurabilir” kısmında belirtildiği üzere, işletmenin “Teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olması” şartı bulunmaktadır. Yine Başvuru Rehberinin “Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” kısmında belirtildiği üzere “4. Başvuru Sahibinin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesi veya Esnaf Sanatkarlar Sicil Gazetesi” istenmektedir. İşletmenizin kuruluşuna ilişkin yeni alacağınız sicil gazetesi, en az 3 ay önce kurulmuş olma şartını sağlayamayacağı için başvurunuz uygun olarak değerlendirilemeyecektir. Ayrıca 07-06-2005 Tarihli 5362 Sayılı Esnaf Odaları Kanununa göre gerçek şahıslar oda kaydı yaptırmak zorundadır.

Bununla birlikte, icra edilen mesleğe ilişkin meslek odası kaydı olan şahıs işletmeleri, en az 3 ay önce kurulmuş olma şartını sağlamaları koşulu ile bu meslek odasına kayıtlı olduklarını gösteren belgeleri sunmaları durumunda başvuruda bulunabilirler.

Soru 39: Boş bir arsam var. Bunun üzerinde yurt olarak işletmek üzere inşaat yapmak istiyorum. Proje maliyeti yaklaşık olarak 800.000 TL. dir. Başvuru Rehberinde belirtildiği üzere inşaat maliyeti en fazla 120.000 TL olarak belirtilmektedir. Ama benim inşaatımın maliyeti 600.000 TL civarındadır. Aradaki farkı ben kendim karşılamak üzere, projemde 120.000 TL' lik inşaat gideri yazabilir miyim?

Cevap 39: Bkz. (Soru 27-Cevap 27)

Soru 40: Proje kapsamında vadeli akreditif ile yurt dışından mal alınması durumunda nasıl bir ödeme yöntemi izlenecektir?

Cevap 40: Başvuru Rehberinin “**2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanaabilecek Maliyetler**” kısmında belirtildiği üzere, bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için projenin uygulama süresi içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, seçilecek ödeme yönteminin bu şartı sağlaması ve tüm ödemelerin proje uygulama süresi içerisinde tamamlanması gerekmektedir.

Soru 41: Yapılacak satın alımlarda leasing (finansal kiralama) yöntemi uygun mudur?

Cevap 41: Başvuru Rehberinin “**2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanaabilecek Maliyetler**” kısmında belirtildiği üzere, bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için projenin uygulama süresi içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, Leasing (finansal kiralama) yöntemi ile yapılan satın almalar ancak mülkiyetin sözleşme süresi içerisinde yararlanıcıya geçmesi ve satınalma kuralları çerçevesinde temini halinde uygundur, diğer hallerde uygun değildir.

Soru 42: Sözleşme anında ortaya çıkacak damga vergisi masrafları kime ait olacaktır?

Cevap 42: Başvuru Rehberinin **Uygun Olmayan Maliyetler** kısmında belirtildiği üzere, “**Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler**” uygun olmayan maliyetler olarak değerlendirilmektedir. Sözleşme aşamasında ortaya çıkacak damga vergisi de uygun olmayan maliyet olarak değerlendirildiğinden, masrafı Başvuru Sahibine ait olacaktır.

Soru 43: Karo üretimi yapan bir tesis için proje hazırlamaktayız, bu projenin eklerinde sunulması gereken ÇED ruhsatı veya ÇED gerektirmez belgesi için karşımıza çıkan bir sorunla ilgili olarak; mevcut üretimi ile ÇED kapsamında olmayan işletmemiz, proje ile kapasitesinin artacağından dolayı ÇED kapsamına girmektedir. Çevre Orman İl Müdürlüğü tarafından tespit yapılmış ve projenin uygulanması halinde ÇED için gerekli müracaatlar tarafımızdan yapılarak ÇED Ruhsatı tesis edilecektir. Fakat belirttiğimiz gibi bu ÇED ruhsatı ancak proje uygulandıktan ve sonra alınabileceği için bizim projenin ekine ÇED ruhsatı veya ÇED gerektirmez yazısı sunmamız mümkün değildir. Bu durumda, “mevcut üretim için ÇED gerektirmez, proje ile birlikte gelişen kapasite de ÇED gereklidir ve gerekli işlemler başlatılacaktır” yazısı projenin ekinde yeterli midir ?

Cevap 43: Başvuru Rehberinin Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler: kısmında belirtildiği üzere, Projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış; ÇED Raporu veya ÇED Raporuna ihtiyaç olmadığını gösteren ilgili kurumdan alınmış yazı, istenmektedir. Mevzuatla ilgili bazı hususların bilinmesi önemlidir. **ÇED**; Gerçekleştirilmesi planlanan

projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları ifade eder. **ÇED uygulanacak projeler listesi 17 Temmuz 2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete’de** yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği” eklerinde belirtilmiştir. Söz konusu yönetmeliğin **Ek-1** listesinde yer alan projeler ve bu yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artış toplamı bu yönetmeliğin **Ek-1** listesindeki eşik değer ve üzerindeki projeler için ÇED Raporu hazırlanması zorunludur. Bu listedeki projeler için doğrudan Çevre ve Orman Bakanlığı’na başvurulması gerekir. ÇED Yönetmeliğinin **Ek-2** listesinde yer alan projeler ve bu yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artış toplamı bu yönetmeliğin **Ek-2** listesindeki eşik değer ve üzerindeki projeler ise seçme ve eleme kriterlerine tabi olup bu projeler için “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gereklidir Değildir” kararının alınması gerekir. Bu tür projeler için “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gereklidir Değildir” kararını vermeye İllerde Valilikler yetkilidir. Söz konusu proje seçme ve eleme kriterlerine tabi ise başvuru Valiliklere yapılır ve süresi içerisinde “ÇED Gereklidir” veya “ÇED Gereklidir Değildir” kararı alınır. Eğer proje her iki listede de yoksa ve seçme ve eleme kriterlerine tabi değilse, yine Valiliklere yapılan başvuru neticesinde kısa sürede **ÇED muafiyet** yazısı alınır. Dolayısıyla, Ajansımıza yapılacak başvurularda ilgili proje ÇED kapsamına giriyor ise başvuru sahiplerinin projeye ilgili “ÇED Olumlu” veya “ÇED Gereklidir Değildir” kararı veya “ÇED Muafiyet Yazısı” nı **başvurudan önce almış olmaları** ve proje dosyası ile birlikte **başvuru aşamasında** Ajansımıza sunmaları gerekmektedir.

Sonuç olarak işletmeniz, yapacağınız projeden dolayı ÇED gerektiriyor durumuna giriyorsa, başvuru aşamasında ÇED raporunu sunmanız gerekir. Aksi durumda **ÇED raporu için gerekli işlemler başlatılacaktır** gibi bir belge yeterli olmayacaktır.